

Orden i samlingen

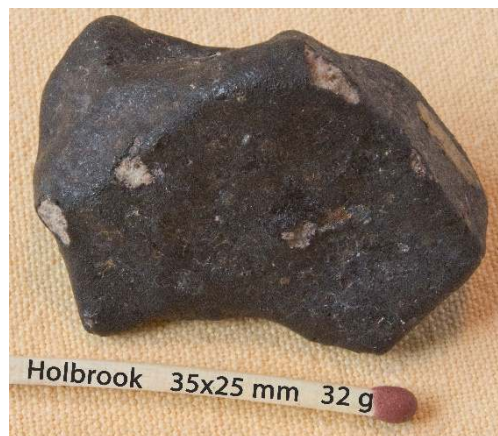
I nu et år har jeg ikke kunnet spille musik med mine venner, og møder og ture med stenklubben har der heller ikke været. Jeg har brugt noget af tiden til at få ordnet min meteorit-samling. Lige fra begyndelsen i 2008 har jeg ført kartotek, for ligesom med fossiler har meteoritter ikke stor samlermæssig interesse hvis deres oprindelse er ukendt. Og det har været dejligt at gense de mange interessante og smukke kosmiske ledeblokke.



Al Haggounia 001 25x23 mm

F.eks. har jeg skiver af "den fossile meteorit". I Marocco er der fundet over 3 tons stærkt forvitret meteorit der efter laboratorie undersøgelser har fået navnet (efter fundstedet) "**Al Haggounia 001**". "Min" har ligget 23.000 år nær jordoverfladen, og skiftende regn og bagende sol har fået den til at krakelere, og erosion har udskiftet nikkel-jern og andre stoffer så den er fossileret. En af skiverne har en flot chondrul (eller fossilet af en) fra solsystemets barndom.

De fleste af mine meteoritter har en interessant historie. F.eks. "**Holbrook**": 19.juli 1912 regnede tusindvis af småsten ned over Holbrook ved Santa Fe jernbanen i Arizona, larmede mod bliktag og hvirvlede støvet op. Mange år efter gennemsøgte H.H.Ninninger området (han huskes som den første "meteorist" der vækkede folks nysgerrighed og dermed forskernes for stenene i skufferne). Han opdagede at store røde myrer havde samlet mange af de magnetiske, millimeter-store meteoritter i myretuerne. Jeg synes den er smuk med sin sorte smelteskorpe fra mødet med atmosfæren.



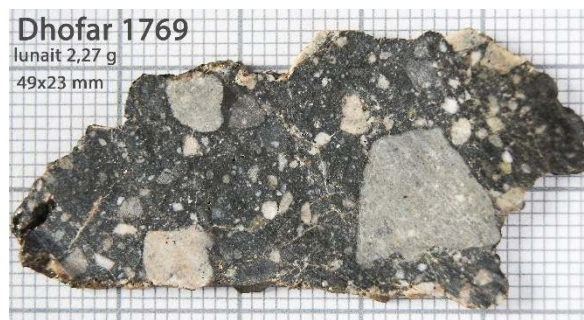
Holbrook 35x25 mm 32 g



Milbillillie 20 mm 2,3 g

Så er der den lille "**Milbillillie**" a-chondrit der blev fundet i en ørken i Vest-Australien og har tydelige fine smelter i overfladen, Den burde være sort med sit høje calcium og lave jern-indhold, men er farvet orange af ørkenleret. Den stammer fra asteroiden Vesta der er opsmeltet så de tunge metaller (ligesom på jorden) har samlet sig i kernen, og den er ikke magnetisk.

Og så er der pragtstykket **månemeteoritten "Dhofar 1769"**, fundet i Omans ørken og byttet med Marciej Burski som i flere år var nabo til Jysk Stenklubs stand på Hasselagermessen. – Da jorden var ung ramte en Mars-stor asteroide den og en masse stenstumper blev slynget op i bane omkring jorden. De samlede sig efterhånden til månen. Måne-breccien her er et fint vidnesbyrd herom. – Velkommen tilbage til jorden.



Dhofar 1769
lunait 2,27 g
49x23 mm



Agpapalaliq (Cape York) 27x26 mm 8,47 g

"Agpalaliq", den store jernmeteorit foran geologisk museum i København, er den 3.største af **"Cape York"**-jernmeteoritterne fundet i Nordøst-Grønland. Mit lille frimærke stammer fra endestykket der blev savet af for at man så kunne lave (save) den flotte ætsede skive der hænger på museet. Man kan på billedet se det grove wiedmanstätten-mønster (dannet under den langsomme afkøling med 1 grad pr måske 10.000 år) men også nogle fine Neumann-linjer skabt af stød. Se også artiklen i Stenhuggeren december 2018 om inuiternes brug af meteoritjern i fortiden (find det evt. på klubbens hjemmeside).

Samlingen indeholder også mange sten fra jordens talrige meteorkraterer, både tektitter og impaktitter. Her er blot en **"ShatterCone"** (slagkegle eller strålekalk) fra Steinheim-krateret i Bayern. De 2 afgørende beviser for et meteorkrater er slagkegler i grundfjeldet og mikroskopiske forskydninger i kvarts.

De første mange år brugte jeg min meteorit-side på internettet til at få system i min viden om meteoritter. Mit næste projekt er at videreføre dette arbejde – mange billeder er klar. www.dichmusik.dk/Meteorit.html



Men hovedformålet med Excel-arkene og fotografierne er, at samlingen på over 400 meteoritter, tektitter og impaktitter skal bevare sin værdi – ikke pengeværdi, for samlingen er kun det værd som nogen vil give – men sin værdi som studieobjekt for andre der interesserer sig for disse ledeblokke med fortællinger om solsystemets barndom og fjerne himmellegemer - og disse budbringers undertiden voldsomme møde med vores egen klode.

Vh. Arne